

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»:

Директори Пажӯҳишгоҳи рушди
маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии
Академияи таҳсилоти Тоҷикистон
профессор Иматзода Л.

19 майи соли 2022

ХУЛОСАИ

Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба диссертатсияи унвонҷӯи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон Саторова Мавлуда Қаҳоровна дар мавзӯи «Шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар раванди таълиму тарбия» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот.

Саторова Мавлуда Қаҳоровна 26 апрели соли 1976 дар ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе таваллуд шудааст. Соли 1993 пас аз хатми муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №48-и ноҳияи мазкур ба Донишкадаи фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода дохил шуда, соли 1997 факултети китобхонашиносӣ ва библиографияро бо ихтисоси китобдори китобхонаҳои бачагона ва мактабӣ хатм намудааст. Соли 2000-ум ба Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С.Айнӣ ба факултети таърих дохил шуда, соли 2005 донишгоҳи мазкурро бо ихтисоси муаллими таърих ва ҳуқуқ хатм намудааст.

Мавсуф фаъолияти меҳнатиашро аз соли 1995 ба ҳайси омӯзгори синфҳои ибтидоии муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №2-и шаҳри Душанбе оғоз намуда, соли 2000-ум дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №48, соли 2003 дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №48-и шаҳри Душанбе ба ҳайси омӯзгори фанни таърих ва ҳуқуқ кор кардааст. Аз соли 2018 то инҷониб дар Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ ба ҳайси мудири шуъбаи ташкилию тарбиявӣ фаъолият меҷамояд.

Саторова Мавлуда Қаҳоровна солҳои 2017-2021 ба сифати унвонҷӯ дар бахши аспирантура ва докторантураи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон фаъолият карда, имтиҳонҳои минимумро аз фанни Таърих ва фалсафа –

хуб, Забони англисӣ – хуб ва Педагогика – ихтисосро бо баҳои аъло супоридааст.

Маълумотнома дар бораи супоридани имтиҳоноти минимуми номзадӣ аз ҷониби Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон аз 11-уми феввали соли 2022, таҳти №725 дода шудааст.

Роҳбари илмӣ – доктори илмҳои педагогӣ, саркотиби илмии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон Каримзода Мирзо Бадал.

Диссертатсияи Саторова М.Қ. дар ҷаласаи васеи шуъбаи фанҳои ҷомеашиносӣ, сиёсат ва стратегияи рушди маорифи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Ҷомии АТТ муҳокима гардида, барои баррасӣ ба семинари илмӣ – методи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф пешниҳод гардидааст (Суратҷаласаи шуъба аз 07. 03. 2022, №03).

Семинари илмӣ-методи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон таҳқиқоти диссертатсионии Саторова Мавлуда Қаҳоровнаро ҳаматарафа таҳлилу баррасӣ карда, ба ҷунин хулоса расид.

Диссертатсияи номзоди Саторова Мавлуда Қаҳоровна мубрам ва ба талаботи замони мувофиқ буда, дар он ба мазмун ва мақсади шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар раванди таълиму тарбия вобаста ба талаботи ҳуҷҷатҳои меъёрий-ҳуқуқӣ ва ҷомеаи муосир муҳим арзёбӣ шуда, тайёр намудани мутахассиси дорои ҷаҳонбинӣ ва маърифату маданияти баланди ҳуқуқидошта, яке аз вазифаҳои асосии маорифи кишвар ба шумор меравад.

Масъалае, ки унвонҷӯ мавриди таҳқиқ қарор додааст ба талаботи замони муосир ва соҳаи маорифи кишвар ҷавобгӯ буда, аз омӯзгорони фанҳои ҷомеашиносӣ ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагонро талаб менамояд, онҳоро оид ба гирифтани пеши роҳи ин ҳуқуқвайронкунӣ, даст задан ба ҷиноят ҳушдор месозад. Ба ақидаи муаллифи диссертатсия, истифодаи фарҳанги ҳуқуқии байни хонандагон дар раванди таълими фанҳои ҷомеашиносӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ боиси пешрафти тафаккури ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ хоҳад гашт мегардад.

Диссертант зимни таҳқиқоти худ асосҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумиро дар раванди таълиму тарбия муайян намуда, андешаашро ба таври зайл баён мекунад: “...таълим ва сатҳи он ба ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагон таъсир мерасонад. Ҳоло барои таъмини пешрафти ҷамъият

шахрвандони ташаббускор ва босавод заруранд, ки бо риояи қонун ба манфиати ҷамъият ва давлат кор карда тавонанд”.

Муҳаққиқ мақсаду объект, предмет ва фарзияи таҳқиқотро дуруст муайян карда, дар ин замина вазифаҳои зеринро анҷом додааст. Аз ҷумла,

- моҳияти мафҳуми фарҳанги ҳуқуқии ҷамъият ва шахс чун категорияи педагогӣ ва робитаи онҳоро ошкор намудааст;

- асос ва хусусиятҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии ҳонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, сохтори донишҳои ҳуқуқӣ ва фарҳанги шахс бо таркибҳои онро муайян кардааст;

- шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии ҳонандагонро дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ муайян кардааст;

- барномаи тарбияи ҳуқуқии ҳонандагон дар раванди таълиму тарбия ва озмоиши самаранокии онро коркард ва татбиқ кардааст;

- ҷанбаҳои педагогии самаранокии иҷрои барномаҳои донишҳои ҳуқуқиро муайян намудааст.

Диссертант зимни иҷрои вазифа ва баргузори таҳқиқоти илмӣ ба навгонҳои илмии зерин қомеъ шудааст: Аз ҷумла,

- мафҳуми “фарҳанги ҳуқуқӣ”, ки таркибҳои маърифатӣ, ҳиссию арзишӣ ва ғаъолияти амалиро дар бар мегирад, мушаххас ва муайян карда шуд;

- мафҳуми рафтори қонунии ҳонандагон чун таркиби фарҳанги ҳуқуқии онҳо муайян гардид;

- амсилаи ташаккули фарҳанги ҳуқуқии ҳонандагон таҳия гардид, ки дар муассисаҳои таълимӣ мавриди озмоиш қарор дода шуда, самаранокии он муайян карда шуд;

- омилҳои педагогии таъминкунандаи самаранокии таълими фарҳанги ҳуқуқии ҳонандагон ошкор ва муайян карда шуданд;

- барномаи мукаммали таълими ҳуқуқӣ чун воситаи муҳими ташаккули фарҳанги ҳуқуқӣ коркард ва пешниҳод карда шуд;

- шароитҳои таъминкунандаи самаранокии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии ҳонандагони синфҳои болоӣ ошкор ва муайян гардиданд.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки

- ҷанбаҳои педагогии ҳангоми ташкили таълими ҳуқуқии ҳонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодашаванда муайян гардиданд;

- нишондиҳандаҳои сифати раванди ташаккули фарҳанги ҳуқуқӣ ва методикаҳои озмоишӣ, ки барои баҳодихии ташаккули он истифода бурда мешаванд, дар ҷараёни таълим ва кори беруназсинфӣ ҷиҳати аз худ намудани донишҳои ҳуқуқӣ, арзишҳо ва рафтори қонунии категорияҳои гуногуни ҳонандагон истифода шуда метавонанд;

- асосҳои назариявӣю методӣ ва тавсияҳо оид ба тарбияи ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот метавон ба таври васеъ истифода бурд.

Таҳқиқоти илмии Саторова Мавлуда Қаҳоровна имкон медиҳад, дар асоси муносибати ҳадафмандона масъалаи татбиқи асосҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар раванди таълиму тарбия дар даврони соҳибистиклолӣ ҳаллу фасл карда шавад.

Натиҷаи корҳои озмоишӣ дар анҷоми ҳар як марҳила таҳлилу ҷамъбасти гардида, мақолаҳои илмии зерини дар нашрияҳои илмии тақризшаванда ҷопнамудаи унвонҷӯ пурра мазмунӣ рисолаҳо фаро мегиранд:

1. Сатторова М.Қ. Асосҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони синфҳои болоӣ. /М.Қ.Сатторова [Матн] // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. - Душанбе, 2019.- №2.- С.286-290. – ISSN 2074 – 1847

2. Сатторова М.Қ. Фарҳанги ҳуқуқӣ чун категорияи педагогӣ. /М.Қ.Сатторова [Матн] //Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. - Душанбе, 2019.- №6.- С.210-215. – ISSN 2074 – 1847

3. Сатторова М.Қ. Тарбияи ҳуқуқӣ чун воситаи ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони мактаб. /М.Қ.Сатторова [Матн] // Паёми Пажӯҳишгоҳи рушди маориф. - Душанбе, 2019.- №3.- С.80-85. – ISSN 2617-5620

4. Сатторова М.Қ. Нақши тарбияи ҳуқуқӣ дар ташаккули салоҳияти шахси инсондӯст. /М.Қ.Сатторова [Матн] // Паёми Академияи таҳсилоти Тоҷикистон. - Душанбе, 2019. – № 8 (32). – С.51-56. – ISSN 2617-5620

Бо дарназардошти ҳуҷҷаҳои муқарризон ва иштирокчиёни ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методӣ ҷаласа

Қ А Р О Р К А Р Д:

1. Диссертатсияи илмии Саторова Мавлуда Қаҳоровна дар мавзӯи «Шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар раванди таълиму тарбия» кори илмӣ мустақилона баанҷомрасида, ки дар он муаллиф ба ҳалли вазифаҳои дар назди таҳқиқот гузошташуда ноил шудааст, ҳисоб карда шавад.

2. Диссертатсияи илмии Саторова Мавлуда Қаҳоровна дар мавзӯи «Шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар раванди таълиму тарбия» ба

талаботи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот ҷавобгӯ аст.

3. Диссертатсияи Саторова Мавлуда Қаҳоровна дар мавзӯи «Шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар раванди таълиму тарбия» барои ҳимоя дар Шӯрои муштаракӣ диссертатсионии 6D.КОА-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

Хулоса аз ҷониби котиби ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методии ПРМ ба номи А. Ҷомии АТТ, номзади илмҳои педагогӣ Ҷонмаҳмадова Г. мураттаб шуда, дар ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методии ПРМ ба номи А. Ҷомии АТТ аз 19 майи соли 2022, протоколи №07 қабул карда шудааст.

Дар ҷаласа 17 нафар иштирок доштанд. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: “Тарафдор” - 17 нафар, “Зид” - нест, “Бетараф” - нест. Қарор яқдилона қабул карда шуд.

Раиси ҷаласа, номзади илмҳои педагогӣ,
роҳбари семинари илмӣ-методӣ, муовини
директори Пажӯҳишгоҳи рушди маориф
ба номи Абдурахмони Ҷомии
Академияи Таҳсилоти Тоҷикистон

 Туронов С.Ш.

Котиби ҷаласа, номзади илмҳои педагогӣ
котиби семинари илмӣ- методии
Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба
номи Абдурахмони Ҷомии
Академияи Таҳсилоти Тоҷикистон

 Ҷонмаҳмадова Г.

Маълумот барои тамос:

Суроға: 734063, ҶТ, ш. Душанбе, кӯч. Айнӣ, 126

Тел.: 2 25 84 06, 2 25 84 09

Суроғаи электронӣ: prmatt@maorif.tj

Имзои С. Туронов ва Г. Ҷонмаҳмадоваро тасдиқ мекунам.

Мудирӣ шӯбаи кадрҳои
Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба
номи Абдурахмони Ҷомии
Академияи Таҳсилоти Тоҷикистон

 Ҳақимова Х.